

A **נס**
Intro
Today we will learn בע"ה on Amud Bais we'll begin the ninth Perek, הגוזל עצים. Some of the topics we will learn about include.

The Mishnah's Halachah of האומר סמא את עיני קטע את ידי שבר את רגלי ע"מ לפטור חייב

If a person told someone to inflict damage upon him, such as blind my eye, chop off my hand, or break my foot, if the other person did so, even if the נזיק stipulated that the נזיק shall be exempt, the נזיק is still liable to pay.

However, קרע את כסותי שבר את כדי ע"מ לפטור פטור

If the נזיק told the נזיק to inflict damage upon his property, such as tear my shirt or break my jug, and the נזיק stipulated that the נזיק shall be פטור, the נזיק is פטור.

The first Mishnah of the ninth Perek:

הגוזל עצים ועשאן כלים צמר ועשאן בגדים משלם כשעת הגזילה

If a person stole wood or wool and made it into a utensil or garment, he keeps the object itself and only pays for their value at the time of the theft, because שינוי קונה

The גזלן acquired the item through שינוי, a physical change.

שינוי שאינו חוזר לברייתו

A change that is not reversible, such as raw wood that the גזלן treated, all agree that this is considered a שינוי. שינוי החוזר לברייתו הוא

A change that is reversible, such as wood fashioned into a כל, which can be dismantled, there is a Machlokes as to whether this is considered a שינוי or not.

B ליבנו
Wool that was only processed, but not dyed or woven into a garment, in some cases this is considered a שינוי, and in other cases this is not considered a שינוי.

צבעו

Wool that was dyed, in some cases this is considered a שינוי, and in other cases this is not considered a שינוי.

Rashi cites the Gemara above דף ס"ו that the source for שינוי קונה is from the Pasuk

והשיב את הגזלה אשר גזל

He shall return the object that he stole.

And the superfluous words אשר גזל teach

אם כעין שגזל יחזיר

ואם לאו דמיים בעלמא בעי שלומי

Only if the object was still in its original form, must the גנב return the actual object; but if it is not in its original form, he keeps the object itself and only pays for its value, because

שינוי קונה

A
האומר סמא את עיני קטע את ידי שבר את רגלי ע"מ לפטור חייב

קרע את כסותי שבר את כדי ע"מ לפטור פטור

הגוזל עצים ועשאן כלים צמר ועשאן בגדים משלם כשעת הגזילה

שינוי קונה שינוי שאינו חוזר לברייתו שינוי החוזר לברייתו

B
ליבנו צבעו

שינוי קונה והשיב את הגזלה אשר גזל

1 So let's review ...

The previous Mishnah continues

האומר סמא את עיני, קטע את ידי, שבר את רגלי חייב

If a person told someone to inflict damage upon him, such as blind my eye, chop off my hand, or break my foot; if the other person did so, he is liable to pay for the damages.

ע"מ לפטור

חייב

Even if the נזיק stipulated that the מזיק shall be exempt, the מזיק is still liable.

However,

קרע את כסותי שבר את כדי

חייב

If the נזיק told the מזיק to inflict damage upon his property, such as tear my shirt or break my jug, it depends;

If the נזיק did not stipulate that the מזיק shall be פטור, the

חייב is מזיק.

ע"מ לפטור

פטור

If the נזיק did stipulate that the מזיק shall be פטור, the מזיק is indeed פטור, because the נזיק was מוחל, he forgave him.

The Mishnah continues:

עשה כן לאיש פלוני

על מנת לפטור חייב

בין בגופו בין בממונו

If a person told someone to inflict damage upon another person, even if was only to his property, and he stipulated that the מזיק shall be פטור, in all cases the מזיק is חייב, because he cannot be מוחל another person's damage, and the נזיק was not מוחל.

1

משנה

האומר סמא את עיני
קטע את ידי - שבר את רגלי
חייב

If a person told someone to inflict damage upon him, such as blind my eye, chop off my hand, or break my foot; if the other person did so, he is liable to pay for the damages.

ע"מ לפטור - חייב

Even if the נזיק stipulated that the מזיק shall be exempt, the מזיק is still liable.

קרע את כסותי - שבר את כדי
חייב

If the נזיק told the מזיק to inflict damage upon his property, such as tear my shirt or break my jug, it depends; If the נזיק did not stipulate that the מזיק shall be פטור, the מזיק is חייב.

ע"מ לפטור - פטור

If the נזיק did stipulate that the מזיק shall be פטור, the מזיק is indeed פטור, because the נזיק was מוחל.

עשה כן לאיש פלוני
על מנת לפטור

חייב - בין בגופו בין בממונו

If a person told someone to inflict damage upon another person, even if was only to his property, and he stipulated that the מזיק shall be פטור, in all cases the מזיק is חייב, because he cannot be מוחל another person's damage, and the נזיק was not מוחל.

2 The Gemara asks
 מאי שנא רישא ומאי שנא סיפא
 Why in the רישא
 סמא את עיני
 ע"מ לפטור
 חייב
 Even though the נזיק forgave the מזיק, he is still חייב?
 And in the סיפא
 קרע את כסותי
 ע"מ לפטור
 פטור
 He is פטור

The Gemara also cites a ברייתא which seems to contradict the רישא by stating:

הכני פצעני
 על מנת לפטור
 פטור

If the נזיק agreed to be hurt, the מזיק is exempt from compensating him for his צער, his pain.

Now, the סיפא of the משנה is understood simply:

He's פטור, because

אדם מוחל על ממונו

A person will sometimes forgive a monetary obligation.

However, regarding the רישא of the משנה, the Gemara offers three explanations:

1.

רבה says; he's חייב, because

אין אדם מוחל על ראשי אברים שלו

A person does not forgive damage to his body; and we assume that his statement ע"מ לפטור was not sincere.

However, in the Braisa he's פטור, because

אדם מוחל על צערו

A person does sometimes accept and forgive compensation for his pain.

2

?

מאי שנא רישא ומאי שנא סיפא

<p><i>Why in the רישא</i></p> <p>סמא את עיני ע"מ לפטור חייב</p> <p><i>Even though the נזיק forgave the מזיק, he is still חייב?</i></p>	<p><i>And in the סיפא</i></p> <p>קרע את כסותי ע"מ לפטור פטור</p> <p><i>אדם מוחל על ממונו</i></p>
---	---

ברייתא

?

הכני פצעני
על מנת לפטור
פטור

If the נזיק agreed to be hurt, the מזיק is exempt from compensating him for his צער.

רבא

1

<p><i>ברייתא</i></p> <p>הכני פצעני ע"מ לפטור פטור</p> <p>↓</p> <p>אדם מוחל על צערו</p> <p><i>A person does sometimes accept and forgive for his pain.</i></p>	<p><i>רישא</i></p> <p>סמא עיני ע"מ לפטור חייב</p> <p>↓</p> <p>אין אדם מוחל על ראשי אברים שלו</p> <p><i>We assume that his statement was not sincere.</i></p>	<p><i>סיפא</i></p> <p>קרע כסותי ע"מ לפטור פטור</p> <p>↓</p> <p>אדם מוחל על ממונו</p>
---	--	--

3. 2.
חייב ר' אושעיא explains; he's בייש
משום פגם משפחה

חייב ר' אושעיא holds
אדם מוחל על ראשי אברים שלו
A person does sometimes forgive damage to his body.
However, physical damage also causes embarrassment to his family, and they were not מוחל.
However, in the Braisa's case, he's פטור, because his acceptance of pain does not cause פגם משפחה.

4. 3.
רבי יוחנן says
יש הן שהוא כלאו
ויש לאו שהוא כהן

רבי יוחנן also holds
אדם מוחל על ראשי אברים שלו
However, רבי יוחנן explains the רישא of the Mishnah differently:
The נזיק did not say
סמא את עיני
ע"מ לפטור
You may hurt me, and you shall be exempt.
Rather the נזיק said
סמא את עיני
You may hurt me.
And the מזיק asked;
ע"מ לפטור?
Will I be exempt?
Upon which the נזיק responded sarcastically, "YES?"

In this case the מזיק is חייב, because when he speaks sarcastically, YES is understood as NO, and the נזיק was not מוחל him.
Conversely, if the נזיק answered sarcastically, "NO?" it is understood as YES, and the נזיק was מוחל him even for ראשי אברים.
Rashi points out that the same applies to the סיפא of the Mishnah regarding ממונו, or the Braisa regarding צער, that it depends on how he said it.

Therefore, according to רבי יוחנן;
The רישא, where he's חייב, can only be explained in a case of where the נזיק gave him a sarcastic "Yes?"
However, that סיפא and the ברייתא, where he's פטור, can be explained in one of 3 cases:
1. He gave him a sarcastic "No?"
2. He gave him a straight "Yes"
3. The נזיק made the complete statement
הכני פצעני
על מנת לפטור
which is certainly a straight "Yes;" that you shall be exempt;

הדרך עלך פרק החובל
We have B'h completed the eighth Perek of בבא קמא, and will now begin the ninth Perek, הגוזל עצים, B'ezras Hashem.

=====

3. ר' אושעיא

כריתא	רישא	סיפא
הכני פצעני ע"מ לפטור פטור	סמא עיני ע"מ לפטור חייב	קרע כסותי ע"מ לפטור פטור
↓	↓	↓
אדם מוחל על צערו His acceptance of pain does not cause פגם משפחה.	משום פגם משפחה ↓ אדם מוחל על ראשי אברים However, physical damage also causes embarrassment to his family, and they were not מוחל.	אדם מוחל על ממונו

4. רבי יוחנן
יש הן שהוא כלאו - ויש לאו שהוא כהן

כריתא	רישא	סיפא
הכני פצעני ע"מ לפטור פטור	סמא עיני ע"מ לפטור חייב	קרע כסותי ע"מ לפטור פטור
↓	↓	↓
אדם מוחל על צערו רש"י - 1 - He gave a sarcastic "No?"	אדם מוחל על ראשי אברים שלו The רש"י said סמא את עיני You may hurt me. - 2 - And the נזיק asked; ע"מ לפטור? Will I be exempt? Upon which the רש"י said sarcastically, "YES?"	אדם מוחל על ממונו רש"י - 1 - He gave a sarcastic "No?" - 2 - He gave a straight "Yes" - 3 - The רש"י made the complete statement הכני פצעני על מנת לפטור

5 Zugt Di Mishnah
הגוזל עצים ועשן כלים
צמר ועשן בגדים
משלם כשעת הגזילה

If a person stole wood or wool and made it into a utensil or garment, he keeps the object itself and only pays for its value at the time of the theft, because

שינוי קונה

A physical change changes the object's status, and the גזלן acquired the item through the שינוי.

גזל פרה מעוברת וילדה
רחל טעונה וגזזה

If he stole a pregnant cow, and while in the גזלן's possession it gave birth, or he stole a sheep laden with wool, and the גזלן sheared its wool

משלם דמי פרה העומדת לילד

ודמי רחל העומדת ליגוז

The גזלן pays only the value of a pregnant cow, or of a sheep laden with wool, כשעת הגזילה, but he keeps the שבח, the additional value of a live calf or of cut wool, because שינוי קונה

The גזלן acquired the שבח of the calf and wool through the שינוי of לידה and גזזה.

5

הגוזל עצים

הגוזל עצים ועשן כלים
צמר ועשן בגדים
משלם כשעת הגזילה

He keeps the object itself and only pays for its value at the time of the theft

שינוי קונה

A physical change changes the object's status, and the גזלן acquired the item through the שינוי.

גזל פרה
מעוברת
וילדה

רחל טעונה וגזזה

If he stole a pregnant cow, and while in the גזלן's possession it gave birth, or stole a sheep laden with wool, and then sheared its wool

משלם דמי פרה העומדת לילד
ודמי רחל העומדת ליגוז

The גזלן pays only the value of a pregnant cow, or of a sheep laden with wool, כשעת הגזילה,

but he keeps the שבח, the additional value of a live calf or of cut wool, because

שינוי קונה

The גזלן acquired the שבח of the calf and wool through the שינוי of לידה and גזזה.

6 גזל פרה ונתעברה אצלו וילדה
 רחל ונטענה אצלו וגזזה
 משלם כשעת הגזלה
 If he stole a bare animal, and while in the גזלן's possession
 the cow became pregnant and gave birth, and the sheep's
 wool grew in and he sheared it, he pays only the value of a
 cow and sheep הגזילה, but he keeps the complete
 value of the calf and wool for himself, because
 שינוי קונה
 The גזלן already acquired the שבח of the calf and wool
 through the שינוי of עיבור and טעינה.
 And the Mishnah concludes
 זה הכלל כל הגזלנים משלמין כשעת הגזלה

6 גזל פרה ונתעברה אצלו וילדה
 רחל ונטענה אצלו וגזזה
 משלם כשעת הגזלה
*If he stole a bare animal,
 and the cow became pregnant and gave birth,
 and the sheep's wool grew in and he sheared it,
 He pays only the value of a cow and sheep הגזילה,
 but he keeps the complete value of the calf and wool.*
 because
שינוי קונה
*The גזלן already acquired the שבח of the calf and wool
 through the שינוי of עיבור and טעינה.*
 And the Mishnah concludes
 זה הכלל כל הגזלנים
 משלמין כשעת הגזלה

7 The Gemara mentions a contradiction:
 Our Mishnah states
 עצים ועשאן כלים אין
 שיפן לא
 Only if he both processed the wood and then made it into
 a utensil it is considered a שינוי, but if he only processed
 the wood, it is not considered a שינוי, and
 צמר ועשאן בגדים אין
 ליבנן לא
 Only if he both processed the wool and then made it into a
 garment, but if he only processed the wool it is not
 considered a שינוי
 While in a Braisa it states
 גזל עצים ושיפן
 צמר וליבנן
 משלם כשעת הגזלה
 Even if he only planed and smoothed the wood or
 whitened the wool, this alone is considered a שינוי?

7
גזל עצים
ושיפן
גזל צמר וליבנן
משלם כשעת
הגזלה
*Even if he only planed
 and smoothed the wood
 or whitened the wool,
 this alone is
 שינוי considered a*
גזל עצים
ועשאן כלים אין
שיפן לא
*But if he only processed the
 wood, it is not a שינוי*
גזל צמר
ועשאן בגדים אין
ליבנן לא
*But if he only processed the
 wool it is not a שינוי*

8 The Gemara offers two explanations
1.
אביי says, the Braisa and our Mishnah refer to different types of שינוי:
The Braisa discusses
עצים ושיפן
צמר וליבנן
Which is a
שינוי שאינו חוזר לברייתו הוא
A change which is not reversible, and therefore a
שינוי דאורייתא
Which is certainly קונה;

While our Mishnah discusses
עצים ועשאן כלים
בעצים משופין
He stole wood that was already smooth, and made a
utensil; or
צמר ועשאן בגדים
בצמר טווי
He stole wool that was already spun into thread, and made
a garment;
Which is a
שינוי החוזר לברייתו הוא
This change IS reversible, since the כלי and the בגד can be
taken apart; and therefore it is merely a
שינוי דרבנן
Nevertheless, our Mishnah holds that
שינוי דרבנן קונה

However, the Braisa holds
שינוי דרבנן החוזר לברייתו
אינו קונה

8

1
אביי

The Braisa and our Mishnah refer to different types of שינוי:

<p><i>The Braisa discusses</i> עצים ושיפן צמר וליבנן <i>Which is a</i> שינוי שאינו חוזר לברייתו הוא <i>Not reversible, and therefore a</i> שינוי דאורייתא <i>Which is certainly קונה;</i></p> <p style="text-align: center;">↓</p> <p><i>However, the Braisa holds</i> שינוי דרבנן החוזר לברייתו אינו קונה</p>	<p><i>Our Mishnah discusses</i> עצים ועשאן כלים בעצים משופין <i>He stole smooth wood, and made a utensil; or</i> צמר ועשאן בגדים בצמר טווי <i>He stole spun wool, and made a garment; which is a</i> שינוי החוזר לברייתו and therefore it is merely a שינוי דרבנן <i>Nevertheless, our Mishnah holds</i> שינוי דרבנן קונה</p>
--	--

9 2.
 says the Braisa and our Mishnah are both referring to the same thing;
 שינוי דאורייתא
 שאינו חוזר לברייתו
 And
 עצים ועשאן כלים
 AND
 עצים ושיפן
 Both mean that he stole raw wood, and by smoothing it he fashioned it into a
 בוכאני, a pestle, which is a כלי;
 And
 צמר ועשאן בגדים
 AND
 צמר וליבנן
 Both mean that he stole shorn wool, and pressed it into
 גמטי, a felt cloth, which is not reversible

However, as Rashi explains, the Braisa and our Mishnah both agree that
 שינוי דרבנן
 החוזר לברייתו
 אינו קונה
 =====

9

2

רב א"ל

the Braisa and our Mishnah are both referring to the same thing;

שינוי דאורייתא
שאינו חוזר לברייתו

And

עצים ועשאן כלים
 AND

עצים ושיפן
 Both mean that he stole raw wood, and by smoothing it he fashioned it into a
 בוכאני, a pestle, which is a כלי;

And

צמר ועשאן בגדים
 AND

צמר וליבנן
 Both mean that he stole shorn wool, and pressed it into
 גמטי, a felt cloth, which is not reversible

However, as Rashi explains, the Braisa and our Mishnah both agree that

שינוי דרבנן החוזר לברייתו אינו קונה

10 The Gemara proceeds with another contradiction
 The Braisa here holds that ליבון is a שינוי;
 While a Mishnah in הגז מסכת חולין regarding ראשית הגז holds that ליבון is not a שינוי?

The Gemara offers three explanations
 1.
 אביי says, this is actually a Machlokes:
 שינוי רבי שמעון holds that it is a שינוי;
 And the חכמים hold that ליבון is not a שינוי.

10

?

The Braisa here holds that
שינוי is a ליבון

The Mishna by ראשית הגז holds
שינוי is not a ליבון

א"ל

1

This is actually a Machlokes:

רבי שמעון holds that
שינוי is a ליבון

חכמים holds that
שינוי is not a ליבון

11

2. רבי says, perhaps both our Braisa and the Mishnah are רבי שמעון, and in the Braisa ליבון is a שינוי because דסרוקיה סרוקי
 He combed the wool with a utensil;
 While in the Mishnah ליבון is not a שינוי, because דנפציה נפוצי
 He merely combed the wool with his hand.

3. רבי חייא בר אבין says, the Braisa and Mishnah may concur with either רבי שמעון and the חכמים, and in the Braisa ליבון is a שינוי because דכבריה כברויי
 The wool was processed with sulfur;
 While in the Mishnah ליבון is not a שינוי, because דחוויריה חווירי
 The wool was processed without sulfur.
 =====

11

רבא

2

Both our Braisa and the Mishnah are רבי שמעון
 ליבון is a שינוי

The Braisa
 ליבון is a שינוי
 Because
 דסרוקיה סרוקי
 He combed the wool
 with a utensil

The Mishna
 ליבון is not a שינוי
 Because
 דנפציה נפוצי
 He merely combed the
 wool with his hand.

רבי חייא בר אבין

3

Both the Braisa and Mishnah may concur
 with either רבי שמעון and the חכמים

The Braisa
 ליבון is a שינוי
 Because
 דכבריה כברויי
 The wool was processed
 with sulfur

The Mishna
 ליבון is not a שינוי
 Because
 דחוויריה חווירי
 The wool was processed
 without sulfur

12 The Gemara now questions a contradiction in רבי שמעון:
 In the previous Braisa רבי שמעון holds that ליבון is a שינוי;
 While in another Braisa
 רבי שמעון בן יהודה אומר משום ר' שמעון
 צבעו
 לא הוי שינוי
 Dyeing the wool is not a שינוי.
 The Gemara asks
 השתא צבע לרבי שמעון לא הוי שינוי
 ליבון הוי שינוי
 If dyeing the wool is not considered a שינוי, whitening it is
 certainly not a שינוי?
 The Gemara offers two answers:
 1.
 אביי says
 לא קשיא הא רבנן אליבא דר"ש
 הא ר"ש בן יהודה אליבא דר"ש
 There is a Machlokes תנאים in רבי שמעון's opinion.
 2.
 רבא says there is no Machlokes,
 ושאיני צבע
 הואיל ויכול להעבירו ע"י צפון
 צבע is not a שינוי because we're discussing a dye which can
 be removed, but ליבון is a שינוי, because the change is not
 reversible.
 Of course a צבע such as
 קלא אילן
 דלא עבר
 Which cannot be removed, is certainly a שינוי;

12

<p>The Braisa here רבי שמעון holds that ליבון is a שינוי</p>	<p>In another Braisa רבי שמעון בן יהודה אומר משום ר' שמעון צבעו לא הוי שינוי Dyeing the wool is not שינוי.</p>
<p>השתא צבע לרבי שמעון לא הוי שינוי ליבון הוי שינוי</p>	
<p>1 אביי לא קשיא הא רבנן אליבא דר"ש הא ר"ש בן יהודה אליבא דר"ש</p>	
<p>2 רבא There is no Machlokes, ושאיני צבע הואיל ויכול להעבירו ע"י צפון צבע is not a שינוי because We're discussing a dye which can be removed, But ליבון is a שינוי, because the change is not reversible. Of course a צבע such as קלא אילן - דלא עבר Which cannot be removed, is certainly a שינוי;</p>	